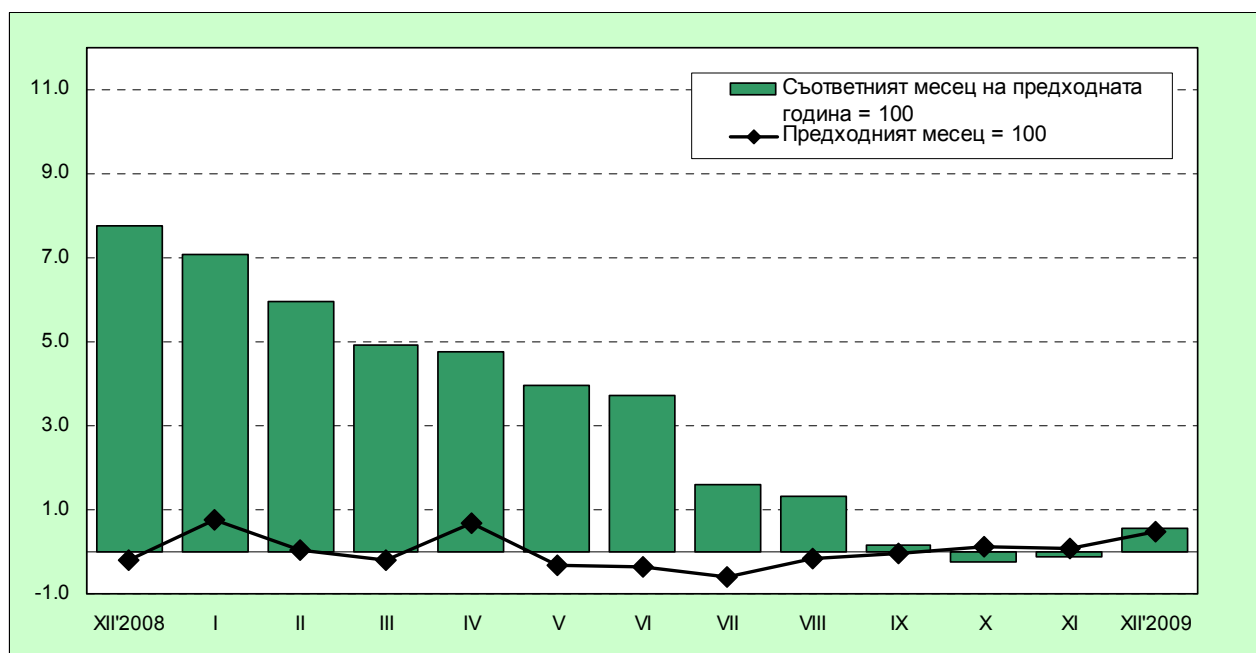

ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА ДЕКЕМВРИ 2009 ГОДИНА

Индексът на потребителските цени (ИПЦ) за декември 2009 г. спрямо ноември 2009 г. е **100.5%**, т.е. месечната инфлация е **0.5%**. Годишната инфлация за декември 2009 г. спрямо декември 2008 г. е **0.6%** (табл. 1).

Средногодишната инфлация за периода януари 2009 - декември 2009 г. спрямо периода януари 2008 - декември 2008 г. е **2.8%**.

През декември 2009 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с **1.1%**;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с **0.1%**;
- облекло и обувки - намаление с **1.0%**;
- жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с **0.1%**;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - намаление с **0.1%**;
- здравеопазване - увеличение с **0.2%**;
- транспорт - намаление с **0.5%**;
- съобщения - цените остават на равнището от миналия месец;
- свободно време, развлечения и културен отдих - увеличение с **3.3%**;
- образование - цените остават на равнището от миналия месец;
- ресторанти и хотели - увеличение с **0.2%**;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с **0.2%**.

През декември 2009 г. са се увеличили цените на: сладкарски изделия - с 0.5%, макаронени изделия - с 0.7%, малотрайни колбаси - с 0.4%, кашкавал - с 0.4%, пресни млека - с 0.9%, яйца - с 4.2%, кисели млека - с 0.4%, млечни масла - с 1.5%, сирене - с 0.2%, растителни масла - с 0.9%, домати - със 17.9%, краставици - с 13.1%, зрял чесън - с 5.1%, моркови - с 0.8%, грозде - с 30.4%, зеле - с 35.7%, газирани напитки - с 2.0%, леща - с 0.8%, гъби - с 0.5%, пипер-всички видове - с 24.6%, минерална вода - с 0.3%, захарни и шоколадови изделия - с 0.6%, кафе - всички видове - 0.5%, бира - с 0.6%, високоалкохолни спиртни напитки - 0.6% и други.

През месеца са се намалили цените на следните хранителни продукти: ориз - с 1.4%, брашно и други зърнени продукти - с 0.5%, хляб „Добруджа” - с 0.4%, свинско месо - с 0.4%, птиче месо - с 2.5%, риба и рибни продукти - с 0.2%, маргарин - с 0.4%, цитрусови и южни плодове - с 11.0%, ябълки - с 0.9%, картофи - с 1.5%, захар - с 1.0%, вино - с 0.4% и някои други.

В групите на нехранителните стоки и услугите през декември са се увеличили цените на: водонагревателни и отоплителни уреди - с 0.5%, домакински текстил - 0.2%, водоснабдяване - с 1.0%, газообразни горива за битови нужди - с 0.1%, канализационни услуги и услуги за пречистване на водата - с 1.5%, вътрешноселищен обществен транспорт - с 0.3%, автобусен междуселищен транспорт - с 0.3%, бижута и часовници - с 2.3%, други доболнични медицински услуги - с 3.4%, комплексни услуги за почивка и туристически пътувания - с 15.6%, услуги в ресторанти, кафенета и др. - с 0.2%, бръснаро-фризьорски услуги - с 0.6%, книги - с 0.4%, материали и резервни части за ЛТС - с 0.3%, пътнотранспортна застраховка - с 0.6%, и някои други.

Намаление е регистрирано при: дрехи - с 0.2%, обувки - с 2.8%, дърва за отопление - с 0.1%, течни горива за битови нужди - с 1.3%, стоки и услуги за поддържане на домакинството - с 0.2%, мебели - с 0.1%, телевизионни приемници и антени - с 1.6%, хладилници и фризери - с 0.6%, дизелово гориво - с 1.2%, газ пропан-бутан за ЛТС - с 1.9%, автомобилен бензин А95Н - с 1.5%, автомобилен бензин А98Н - с 1.0%, и други.

През декември са увеличени цените на лекарствата и другите фармацевтични продукти с 0.1%, а цените на лекарските и стоматологичните услуги са на нивото от предходния месец.

Хармонизираният индекс на потребителските цени (ХИПЦ) за декември 2009 г. спрямо ноември 2009 г. е **100.3%**, т.е. месечната инфлация е **0.3%**. Годишната инфлация за декември 2009 г. спрямо декември 2008 г. е **1.6%** (табл. 2).

Средногодишната инфлация за периода януари 2009 - декември 2009 г. спрямо периода януари 2008 - декември 2008 г. е **2.5%**.

Според ХИПЦ през декември 2009 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с **1.1%**;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с **0.1%**;
- облекло и обувки - намаление с **1.1%**;
- жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с **0.1%**;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - цените остават на равнището от миналия месец;
- здравеопазване - увеличение с **0.2%**;
- транспорт - намаление с **0.5%**;
- съобщения - намаление с **0.1%**;
- свободно време, развлечение и културен отдих - увеличение с **2.9%**;
- образование - цените остават на равнището от миналия месец;
- ресторанти и хотели - увеличение с **0.2%**;

- разнообразни стоки и услуги - увеличение с **0.3%**.

Индексът на цените за малката по състав кошница за декември 2009 г. спрямо ноември 2009 г. е **100.7%**, а от началото на годината (декември 2009 г. спрямо декември 2008 г.) е **97.3%** (табл. 3).

През декември цените на стоките и услугите от малката кошница за най-бедните 20% домакинства са се променили спрямо ноември, както следва:

- хранителни продукти - увеличение с **1.2%**;
- нехранителни стоки - намаление с **0.1%**;
- услуги - увеличение с **0.2%**.

Методологични бележки

Индексът на потребителските цени (ИПЦ) е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизираният индекс на потребителските цени (ХИПЦ) е сравнима мярка на инфлацията на страните от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към Евророната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 3$.

Индексът на цените за малката по състав кошница е измерител на средното относително изменение на цените на 100 социално полезни и жизнено необходими стоки и услуги. Теглатата за изчисляване на този индекс представляват относителните дялове на паричните разходи на най-нискодоходните 20% домакинства. Източник на информацията за теглата е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. Този индекс в година t се изчислява с тегла от година $t - 1$.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на **месечната инфлация**.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на **годишната инфлация**.

Индексите на потребителските цени с **натрупване от началото на годината** измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерители на **натрупаната инфлация от началото на годината**. В месец декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменението на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на **средногодишната инфлация**.

Приложения

Таблица 1

Индекси на потребителските цени за декември 2009 година

(Проценти)

Потребителски групи	2008 - тегла - %	XII.2009		
		предходният месец = 100	при база XII.2008	съответният месец от предходната година = 100
00 Общо	100.000	100.5	100.6	100.6
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	35.812	101.1	96.6	96.6
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	5.204	100.1	118.0	118.0
03 Облекло и обувки	4.198	99.0	98.6	98.6
04 Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	16.406	100.1	98.0	98.0
05 Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности, и обичайно поддържане на дома	4.515	99.9	101.2	101.2
06 Здравеопазване	5.789	100.2	105.8	105.8
07 Транспорт	8.529	99.5	102.5	102.5
08 Съобщения	5.393	100.0	99.2	99.2
09 Свободно време, развлечения и културен отдих	4.030	103.3	103.3	103.3
10 Образование	0.435	100.0	108.8	108.8
11 Ресторанти и хотели	5.754	100.2	104.0	104.0
12 Разнообразни стоки и услуги	3.936	100.2	106.6	106.6
Общо				
Хранителни	37.218	101.1	96.8	96.8
Нехранителни	32.224	99.7	104.1	104.1
Обществено хранене	5.328	100.2	104.4	104.4
Услуги	25.230	100.7	100.8	100.8

Таблица 2

Хармонизирани индекси на потребителските цени за декември 2009 година

(Проценти)

Потребителски групи	2006 - тегла - %	XII.2009			
		2005 = 100	предходният месец = 100	при база XII.2008	съответният месец от предходната година = 100
00 Общо	1000.000	133.37	100.3	101.6	101.6
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	230.530	136.22	101.1	96.7	96.7
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	43.745	209.79	100.1	116.5	116.5
03 Облекло и обувки	39.083	128.22	98.9	99.2	99.2
04 Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	99.618	128.89	100.1	98.9	98.9
05 Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности, и обичайно поддържане на дома	52.324	116.06	100.0	101.5	101.5
06 Здравеопазване	49.155	126.25	100.2	106.3	106.3
07 Транспорт	185.670	126.51	99.5	102.0	102.0
08 Съобщения	55.537	94.53	99.9	98.9	98.9
09 Свободно време, развлечения и културен отдих	57.542	117.11	102.9	102.6	102.6
10 Образование	10.011	157.92	100.0	109.3	109.3
11 Ресторанти и хотели	137.767	154.83	100.2	103.4	103.4
12 Разнообразни стоки и услуги	39.018	147.32	100.3	109.7	109.7

Таблица 3

**Верижни индекси на цените за малката кошница от 100 социално полезни и
жизнено необходими стоки и услуги на най-нискодоходните 20%
домакинства за декември 2009 година**

Потребителски групи	2008 - тегла - %	(Проценти)
		XII.2009 предходният месец = 100
Общо	100.000	100.7
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	60.428	101.2
Облекло и обувки	3.037	99.3
Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	19.952	100.1
Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома	2.198	99.5
Здравеопазване	5.970	100.1
Транспорт	1.777	100.3
Съобщения	2.722	100.0
Свободно време, развлечения и културен отдих	0.581	99.9
Разнообразни стоки и услуги	3.335	100.4
Общо		
Хранителни	60.428	101.2
Нехранителни	19.651	99.9
Услуги	19.921	100.2